

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " —
četrt " 6 " 50
mesec " 2 " 20

V upravnistvu prejemati:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " —
četrt " 5 " —
mesec " 1 " 70

Za posiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnino in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 106.

V Ljubljani, v sredo 9. maja 1900.

Letnik XXVIII.

Državni zbor.

Dunaj, 8. maja.

Obstructio rediviva.

Danes ob 11. uri se je zopet sošla poslanska zbornica v znamenju boja. Sicer so listi napovedovali češko obstrukcijo, vendar je bilo precej upanja, da se češki poslanci še v zadnjem trenutku premislijo. A sinoči in danes pred sejo je češki klub obravnaval o položaju ter konečno — kakor se govori — s 34 glasovi proti 18 sklenil, da takoj prične obstrukcijo. Zato pa so bile galerije natlačene radovednega občinstva. Prišlo je v zbornico tudi nad 300 obrtnikov, da bi protestovali proti obstrukciji. Tem so se pri-žili seveda tudi mnogi drugi, ki so na galeriji provzročili velik krik. Ko je namreč ministerski predsednik dr. pl. Körber zvršil svoj govor, s katerim je utemeljeval vladni načrt jezikovnega zakona, je dr. Pacak predlagal, da se neka peticija natisne v stenografskem zapisniku. O tem, ali naj se ta peticija natisne, predlaga tajno glasovanje in o vprašanju, ali naj se tajno glasuje, glasovanje po imenih. Že tem povodom so mnogi levičarji glasno ugovarjali, osobito Schönerer in Wolf sta razsajala po stari navadi. Čeških poslancev brez veleposestnikov je 62, eden je zaradi bolezni nenavzoč. Za predlog, da se glasuje po imenih, zadošča 50 glasov. In tako se je pričela takozvana tehnična obstrukcija. Ker pa se je skoraj vsa ostala desnica odtegnila glasovanjem, zato so levičarji vedno v večini proti češkim poslan-
cem. Predloge glede tajnega glasovanja le-
vica odklanja, a Čehi imajo pripravljenih še
mnogo peticij in drugih sredstev za obstruk-
cijo. Ko te vrste pišem, je ura štiri, a vrši
se že peto glasovanje, katerih vsako traja
okoli pol ure.

Naša »Slovanska krščansko nar. zveza«
ima sejo še le ob 6. uri, da se posvetuje,
kaj naj stori z ozirom na obstrukcijo. A ka-
kor je čuti, izrekla se bode proti obstruk-
ciji. Prejšnje in sedanja vlada so naredile ve-
liko napako, to namreč, da ni bil načrt je-
zikovnega zakona že prej predložen. Že za
Taaffeja bi bil morda takov načrt s potreb-
nimi premembami prodr. Ko bi bil n. pr.
grof Thun tedaj, ko je izražal svoje pomi-

sleke o jezikovnih naredbah, predložil takov
načrt, je bilo več upanja za mirne razprave,
nego danes.

In ko bi bil dr. pl. Körber, ko je na-
stopil vladno krmilo, državnemu zboru pred-
ložil ta načrt, bi češki poslanci ne imeli po-
voda za obstrukcijo, ker načrt priznava češki
notranji jezik v čeških okrajih. A danes, ko
so radikalni življi mej volivci do skrajnosti
razburili duhove, so češki poslanci s svojega
strankarskega stališča dosledno primo-
rani pričeti z obstrukcijo. Naglašam, s stran-
karskega stališča. Ali pa je to stališče pravo,
ako stranka svoje koristi stavi nad ljudske,
o tem je drugo vprašanje. Jako dvomljivo
je danes, ali češki poslanci s tem koristijo
češkemu narodu v celoti. Gotovo pa je, da
z obstrukcijo razbijajo sedanjo večino in pri-
silijo zmernejše stranke do nove koalicije.
Že za Windischgrätzja je koalicija pokazala,
da je nenaravna in Slovanom škodljiva. In
tako bi se sedanji zistem zopet vlekel nekaj
let. Mi Jugoslovani pa ne moremo čakati na
večne čase in s koalicijo bi si le podaljšali
svoje trpljenje in smrtni boj.

Mi sicer nimamo vzroka veseliti se tega
jezikovnega zakona, ki se ozira samo na
Češko in Moravsko; nasprotno. Ko bi ta za-
kon obveljal, desetletja bi zopet brez vspeha
apelovali na § 19. državne ustave. Toda v
odseku bi naši zastopniki imeli vsaj priliko,
da bi na drobno pojasnili naše žalostne raz-
mere in zahtevali zakonito varstvo narodnih
manjšin. Obstrukcija pa bode onemogočila
prvi poskus, da se v Avstriji zakonom
urede jezikovne razmere in ublažijo narodni
boji. To so glavni pomisleki naši proti češki
obstrukciji. Ali bodo češki poslanci vzmogli
to naporno delo, pokazalo se bode že bo-
doče dni. Wolf je danes pretel s silo na ulici
in v zbornici.

Jezikovni zakoni.

Začetkom današnje seje je vlada pred-
ložila tri načrte. Prvi določa načela, po ka-
terih naj bi se rešilo jezikovno vprašanje za
Češko; drugi ustanavlja okrožne vlade
na Češkem; tretji se tiče jezikovnih razmer
na Moravskem.

Prvi načrt obseza 30 paragrafov ter sloni
na načelu enojezičnosti. Po tem načrtu bi se
češka dežela razdelila v troje jezikovnih

ozemelj: v čisto češko, čisto nemško in me-
šano ozemlje. Do konca leta 1901 bi se
morala ta razdelitev izvršiti. Mešano ozem-
lje bi bilo ono, v kateri biva 20 odstotkov
druge narodnosti. V čisto narodnih ozemljih
bil bi uradni jezik v poslovanju s strankami
jezik istega ozemlja, v mešanem ozemlju
imata oba jezika enako veljavo.

Drugi načrt ustanavlja 10 okrožnih vlad
na Češkem, s katerimi bi se olajšala in po-
spešila politična uprava. Na čelu te vlade bi
bil okrožni glavar (V. plačilni razred). Od
teh okrožnih vlad bi bile tri nemške: v
Hebu, Litomericah in Libercu, pet čeških:
v Hrudimu, Jičinu, Kraljevem gradu, Pragi
in Taboru dve, v Budejevicah in Plznu bi
bili mešani. Vsaka taka okrožna vlada bi
stala na leto 80—90.000 kron.

Tretji načrt v 21 paragrafi obravnava
jezikovno vprašanje na Moravskem. Uradni
jezik v vnanjem poslovanju bi bil jezik
stranke; torej bi bila oba jezika v celi de-
želi enakopravna. V notranjem uradnem po-
slovanju bi se raba jezika ozirala na stvarne
potrebe. To so v kratkih obrisih načela
vladnih predlog.

Ministerski predsednik dr. pl. Körber
je takoj v daljšem govoru označil vladno
stališče glede teh jezikovnih načrtov. »Rekel
je mej drugim: »Le pri proračunu je na
vadi, da vlada utemeljuje svojo predlogo.
Ako danes že pred prvim branjem poprimem
za besedo, storim to, da označim va-
žnost predmeta in resnost tre-
notka. Dotikati pa se hočem le temeljnih
načel, in sicer v zvezi z notranjim položajem
države. Te predloge so sicer izrastle iz po-
trebe časa, pomenijo pa globoko zarezo v
zgodovino te države. Verjemite mi, da smo
si te predloge nam samim izvojevali, da
smo storili ta pomenljivi korak z veliko od-
govornostjo pred zbornico, pred narodi dr-
žave in svojo vestjo, da resno poskusimo
doseči mir v državi. Sodbo hočemo prenesti,
da se le delo izvrši. Ako se ne izvrši, nam
se ne bode moglo očitati, da nismo ljudskim
zastopnikom dali podlage za mir. Vlada si
je dosledna, ker je nastopila to pot. Bila je
edina pot po spravnih konferencah, pri ka-
terih se ni doseglo popolno soglasje, dasi
so imele v nekaterih točkah lepe vspehe«.

Nato se ministerski predsednik obširneje
peča z vsebino zakonov ter nadaljuje: »Na-
drobna razprava pokaže, ali zadoščajo ti za-
koni. Izjavljam že sedaj, da se vlada ne drži
krčevito svojega stališča in vsprejme tudi
drugo, ako se prizadeti stranki zjedinita.
Glavno vprašanje je načelo enojezičnosti.
Levica je to načelo odobrila in desnica za-
hteva ravnopravnost. Vlada se je po mo-
gočnosti ozirala na te zahteve.

Apelujem na vse v visoki zbornici, ka-
terih se naravnost ne tiče jezikovni boj na
Češkem in Moravskem in imajo pred očmi
tudi državno misel. Vse pozivljam in prosim,
da posredujejo in vlado podpirajo, da se s
poštenimi sredstvi konča dolgotrajni boj.
Visoka zbornica naj čim prej prične raz-
pravo o teh načrtih ter vrata odpre narod-
nemu miru v Avstriji. Le nekaj še dostavim:
Zbornica ima pravico, da vlado vpraša, kaj
namerava storiti, ako se poskus ne posreči.
Na to vprašanje že danes odgovorim. (Čujte,
čujte!) Uporabili bomo svoje skromne moči,
da vzdržimo ustavno življenje in se le onih
pravic poslužimo, s katerimi moremo uprav-
ljati državo. Najbolj sovraženi konstitucio-
nalizem zdi se mi več vreden, nego ona
oblika zakonodajstva, ki izključuje sodelo-
vanje narodov in drobi moči. Vlada torej
upa, da se navzlic velikim oviram posreči
izvršiti to delo«.

Mnogi levičarji so ploskali koncem go-
vora, češki poslanci pa so že mej govorom
živahno ugovarjali, češ, da ti načrti ne iz-
ražajo popolne ravnopravnosti.

Vlada je torej storila velepomembiv ko-
rak, žal, da prepozno. Ugodna prilika je bila
v svečanu, danes je javna agitacija pošast
obstrukcije potisnila že v zbornico. Obstruk-
cija je skrajno orožje, ko se gre za življenje
in smrt. Nemška obstrukcija je bila izbruh
ošabnosti in užaljene prevzetnosti, češka ob-
strukcija je posledica vladnega »cincanja«
in sredstvo strankarske taktike. Prvo smo od-
ločno obsojali, a druge ne moremo odo-
bravati.

Klepetic glasovanj po imenih je ropotal
do trideset na 5. uro. Predsednik zaključil
sejo in naznani, da se jutri nadaljuje »da-
našnji dnevni red«.

LISTEK.

Na Vestfalskem.

Piše J. Knific.

XV.

Hénrichenburg 12. aprila.

Veliki četrtek je danes. Že drugi dan
bivam pod streho gostoljubnega pastora
henrichenburškega g. Fridolina Beyerja.

V Bruchu zopet nisem imel veliko
vspeha; še polovica jih ni spolnila svoje ve-
likonočne dolžnosti. Otresel sem si prah od
podplatov in šel dalje oznanovat sv. evan-
gelij. Od postaje Rauxel sem se peljal z
omnibusom proti Henrichenburgu. Nasproti
mene so sedele tri kmetice in govorile svoj
dijalekt. Razumel nisem ničesar.

Na Vestfalskem in deloma tudi v Po-
renščinu se govori »Plattdeutsch«, ki je do
cela različen od pismene nemščine. Ko bi
prišla skupaj Tirolec in Vestfalec, ne bi se
razumela niti besedice. »Platt« je zelo po-
doben holandsščini, ki je tudi panoga nem-
ščine, pa je postala pismeni jezik; kdor ume
jedno, ume tudi drugo; različna morebiti

nista niti toliko, kakor slovenščina in hr-
vaščina. Luter Martin je s svojo biblijo po-
stavil frankovski »Hochdeutsch« za pismeno
nemščino; druga narečja so potisnjena v kot.
Kdor je količkaj hodil v šolo, govori pismeni
jezik. In kako čisto ga izgovarjajo! Zlasti
sem opazil dve posebnosti: Kako čisto izgo-
varjajo st in sp! Sterben, sprehen, in ne:
Šterben, šprehen. V popolnem nasprotju so
s Tirolci in Bavarci, ki celo navadni s izgo-
varjajo kot š: Inšpruck, Regenspruck. Druga
posebnost sta sch in tsch, zlasti v severnem
delu Vestfalskega, v münsterski okolici. Ne
izgovarjajo jih kot s in č, marveč kot sh in
ch, oziroma šh in ch. To zlasti opazujem na
henrichenburškem pastoru. Schule, Bischof
izgovarja shule, bishof. Nekako smešno se
glasi Menschen, Deutsche kot menšhen,
dojche. Pa tako bi se morala pravzaprav iz-
govarjati pismena nemščina; vsaj tako mi je
zatrjeval kaplan v Sodingenu: Čim bolj je
dijalekt različen od pismenega jezika, tem
lepši se izgovarja pismena nemščina. Nisem
germanist, da bi reševal te visoke probleme.

Izstopim na postajališču. Vedel sem, da
me pride čakati jeden izmed gospodov. In
res sem že od daleč zagledal visokega, su-

hega g. kaplana. Izstopim iz omnibusa ter
poravnam pri postiljonu vožnjo. Glej ga
spacka; g. kaplan se še ne zmeni za me,
temveč jo maha naravnost domov. Grem za
njim. Sredi pota se slučajno ozre; počaka
me ter me prične ogledovati. »Ste morebiti
Vi g. K.?« »Da, da«, mu odgovorim. »Opro-
stite«, se mi začne opravičevati; »vprašal
sem postiljona, če sedi v vozu kak duhovnik,
pa mi je dejal, da ne. Gotovo Vas ni spo-
znal, ker nosite — sivkast havelok.« O ti
moj ljubi havelok; v Kolinu si me izdajal,
tukaj si me pa zatajil! Čas je pač, da ideš
v pokoj.

»He, he, he«, se je dobrovoljno smejal
g. pastor; »ste vendar prišli; sem že mislil,
da Vas ne bo.« To je torej oni henrichen-
burški pastor, o katerem sem lansko leto s
tolikim zanimanjem bral v »Vestfalskih pi-
smih.« Izgleda kakor kak slovenski g. žup-
nik: majhne postave, precejšnje prostornine;
obraz se mu dobrovoljno smehlja. V izbinem
kotu stoji pol tucata čibukov. »V nedeljo
sem govoril Vašim ljudem na srce; upam,
da jih boste imeli obilo.«

Henrichenburg je vasica, dobre pol ure
severno od postaje Rauxel. Tukaj ni več čeh;

vasica sestoji večinoma iz samih kmečkih
hiš. So pač vse drugačne ko cehovske hiše:
le-te iz rudeče opeke z nizkimi strehami, one
pa imajo visoke strehe ter so pobeljene;
Kranjcu bolj ugajajo. Vas sama na sebi ni
velika; v okolici so večja kmetiška posestva.
Čebe se pomikajo vedno bolj proti severu;
kmalu bo tudi Henrichenburg oblagodaren
z visokimi dimniki. Skozi vas teče potok
Emscher, ki se pozneje izliva v Ren. Okolica
henrichenburška je obrastena z gozdi. Ve-
činoma rastejo v njih hrasti, bukve in po-
dobna drevesa. Smrek, borov, jelk ni tukaj.
Pol ure od Henrichenburga stoji vas Habing-
horst in čeha »Ludovik.« Tukaj prebivajo Slo-
venci, med tem ko jih v Henrichenburgu
samem ni. Bivajo tudi v Rauxel-u, ki spada
deloma v oskrb g. Fridolina Beyerja, deloma
v župnijo Kastrop. Leži torej na meji ško-
fije münsterske in paderbornske. Slovencev
je nekaj čez sto; v treh dneh, ko ostanem
v Henrichenburgu, lahko vsi opravijo svojo
dolžnost, seveda — če hočejo. To je ravno
»mrtva točka« pri Slovencih. Žalibog!

Iz Bohuma mi je »Wiarus Polski« do-
poslal tristo »vabil.« Odslej bo šlo boljše.
Razdelil sem jih med Slovence in čeha.

Šolska razprava v dež. zboru koroškem.

Iz Celovca, 8. maja.

K šolski razpravi oglašil se je zopet, kakor vsako leto, poslanec Einspieler, da označi nekatere pritožbe Slovencev na Koroškem.

Jaz sem proti proračunu, pravi poslanec, in sicer iz tega vzroka, ker so ostale razmere v naši deželi, v kateri prebivata dva naroda, še vedno pri starem. Ne bom ponavljal pritožb, ki so jih razlagali poslanci koroških Slovencev v prejšnjih letih, in zdi se mi, da je eden del koroškega prebivalstva še vedno brezpraven, da ima le dolžnost plačevati davke, da pa od dežele nima upati podpore. V drugi naši točki (skladišča) imamo predmet, ki je za to trditev glasna priča. Zlasti pa glasujem proti proračunu, ker je v njem zapopaden tudi šolski zaklad. Glasujem proti proračunu, ker so mnoge razmere ostale še vedno pri starem. Po izkazih šolske oblasti imamo sicer na Koroškem nad 80 utrakvističnih sol, a te šole so tako uravnane, da so jednojezične nemške šole, to se razvidi že jasno na spričevalih, ki imajo rubriko: slovenski jezik, a klasifikacije v tej rubriki ni, ker se otroci v materinem jeziku ne podučujejo. Na teh utrakvističnih šolah so nameščeni učitelji, ki večinoma slovenskega jezika niso zmožni, zato je tudi nemogoče, da bi taki učitelji otroke podučevali v materinem jeziku. Zato imamo utrakvistične šole le na papirju, dejanski pa ne. Povzdiga narodnega gospodarstva in temeljit pouk s pomočjo materinega jezika so pogoji obstanka vsakemu narodu, in ker se deželni zastop do sedaj ni oziral na tirjatve gospodarstva večine Slovencev, bomo glasovali proti proračunu, v svesti si, da se strinjamo s tem s svojimi volilci.

Govoril je tudi Oraž. Človek ne ve, kaj bi rekel k temu, da govori Slovenec tako, kakor Oraž!

Takozvani slovenski jezik služi le v namen, da se ljudje sporazume med seboj. (Grafenauer: Seve, Zilani in Pliberčani so prisiljeni, govoriti med seboj nemški, ker se ne morejo razumeti.) Zato koroškim Slovincem ne preostaja drugega, kakor uvesti nemški jezik. Če se želi slovenski jezik, potem bodo morali živeti naši otroci le na Kranjskem ali na Spodnjem Štajerskem, dalje ne morejo. Če hočejo stariši otroku dobro, morajo tirjati, da se otrok nemški podučuje; pomisliti moramo, da imamo le šest let šole za naše otroke, in tih šest let moramo porabiti, da postane otrok, kar ima postati. Vzemimo, da ima oče več sinov in je prisiljen jih poslati naprej, kaj hoče storiti? Na Kranjsko in Štajersko ne more iti, ker ti ljudje že sedaj hodijo iz dežele; z nemškim jezikom more iz Koroške ven in vrh tega je Korošec, kakor vsakteri drugi, zavezan, dati sinove državi v službo, in vsakteri je obžalovanja vreden, ki pri vojaki nemški ne zna, zato prosimo oblast, da pusti razmere takšne, kakoršne so.

ročil, naj jih razdeli med rojake in jim naznani, da sem tukaj. In res: mislim, da ga ni Slovenca v Rauxelu in Habinghorstu, ki bi ne vedel zame.

Velika sredi je bila včeraj. Že vidim prijatelja, ki komaj čaka, da zapišem: »Včeraj smo prišli z jutranjicami. Peli smo jih krasno.« Pa nismo jih peli ne včeraj, ne danes, in jih ne bomo jutri. Ni te navade, razun pri stolnicah. Tudi če je v kraju pet duhovnikov, ne pojejo velikotjedenskih jutranjic. Razun tega je prepovedano lajikom, npr. učiteljem in organistom, peti v koru. Izvršujejo se samo jutranje ceremonije.

Tudi nimajo na Vestfalskem takih božjih grobov, kakor na Slovenskem. Pripravijo sicer majhno »kolibo«, prižgo v njej par lučic, pa ne izpostavijo v njej sv. Rešnjega Telesa. Sicer je pa slovenska navada pravzaprav nasprotna rubrikam rimskega obrednika. Pa je vendar nekaj idejalnega v teh slovenskih božjih grobovih. Vsakdo se z veseljem spominja na svoja mlada leta, ko so ga mati peljali v cerkev, in je ondi opazoval rimske vojske, pa Judeža in Pilata. Vestfalci tega ne poznajo. Imajo sicer zvečer pobožnost pred božjim grobom; čez dan

Oražu je dostojno odgovoril gospod Grafenauer: Besede predgovornikove me silijo k besedi; sicer ne bi bil govoril, a zdaj ne smem molčati. Reklo se je poprej (posl. Ghon), da mora biti šola primerna narodu. A reči moram, da se v naši šoli predava mnogo predmetov, ki nimajo praktičnega pomena. Med te predmete štejem najprej telovadbo, drugi predmet dvomljivega pomena je petje in tretji risanje. Vi gospodje se z menoj ne boste strinjali, ker je vas malo z dežele. Kedor opazuje mladino na deželi, ve, da se pred in po šoli dosti giblje in doma se kolikor mogoče priganja k delu, tako da več telovadbe treba ni. Dotični odlok dež. šol. sveta je v tem oziru tudi že zadovoljil prebivalstvo. Dež. šol. svet se bo lahko prepričal, da telovadba ne more nadomeščati predmeta, ki se je zanjo postavil na njeno mesto, in prepričan sem, da bo dež. šol. svet skrbel tudi za učne moči, ki bodo delile jezikovni poduk, kateri je zdaj postavljen na mesto telovadbe. Govornik čita odlok, določujoč, naj se porabijo po zimi ure telovadbe na slovenskih šolah za nemški, na utrakvističnih za slovenski poduk. To je dobro in zato napravim svoj poklon deželnemu šol. svetu, le to prosim, naj skrbi, da se vsaj v ne predolgem času najdejo potrebne učne moči.

Mi Slovenci na deželi imamo o elementarnem poduku vse druge pojme, kakor na pr. naš kolega Oraž. On pravi, da Slovenec iz Zg. Koroške ljudij iz Sp. Koroške ne ume. Tirolec tudi Prusa ne ume, a to so dialekti, v šoli pa se ne uče dialekti, marveč pismeni jezik, in če bo g. Oraž zmožen pismeno govoriti, razumel ga bo vsakdo.

Druga točka je manjšega pomena; ne pravim, da bi petje ne imelo nobenega pomena, a to se mi ne zdi praktično, da ima učitelj naročilo: samo to uro moraš peti. To bi mu moralo biti prosto, in kedar so otroci utrjeni, da poduku ne morejo več slediti, potem je dobro, da učitelj vzame gosli in zapoje kako pesem. Še nekaj se mi zdi nedostavno: Pri maturi se učitelju petje ravno tako uračunava, kakor vsakteri drugi predmet in vendar je lahko kdo izvrsten pedagog, a daru petja nima, in dobri pevci niso vselej dobri učitelji, da petje je včasih le zapeljivo in učitelj pevec je morebiti včasih le predolgo tam, kjer bi ne smel biti, in tam ga ni, kjer bi ga potrebovali. Nadalje razpravlja govornik, kako se pretirava vrednost risanja, in se vrne nazaj k besedam Oraževim:

Če Oraž misli, da moramo imeti nemške šole, ali da mi hočemo samo slovenske šole, mu povem, da mi niti jednih, niti drugih nočemo. Prepričani smo, da je izobrazba le tedaj mogoča, če se otrok podučuje v materinem jeziku. Tako se uče otroci po vsem svetu, zakaj bi se pri nas na Koroškem ne moglo. Mi stremimo in hrepenimo po tem, da bi se delil prvotni poduk tri leta slovenski in potem se naj 5 let, ali če šola traja, kakor Oraž meni, le 6 let, 3 leta obligatno podučuje tudi nemški.

In pripovedoval mi je g. pastor, pripovedoval o kulturnem boju, pripovedoval na dolgo in široko zgodbo o ranjem münsterskem škofu Janezu Bernardu, ki je kot pregnanec, kot umirovljeni »pomorski kapitan« živel v holandski vasi Venloo. Smejal sem se na tihem, ker so mi bile vse te anekdote znane že iz »Vestfalskih pisem.« — Bili so takrat izgnani ali pa zaprti skoro vsi katoliški škofje v Prusiji. Nečuvno se je žalil čut katoliških Nemcev. In posledica: Bismark je šel neradovoljno v pokoj, katoliško življenje se je okrepilo. Še enkrat: Boj utrjuje značaje. Zapomnite si to, rojaki Slovenci. In sedaj se pruska vlada boji katoliških duhovnikov; ve namreč, kakšno zaslombo imajo v ljudstvu.

Kdor se hoče navdušiti v gorečnosti za sv. mater katoliško cerkev, naj ide na Vestfalsko. Tu ne kloni duhovščina glave pred prusko birokracijo, dasiravno bi si ne upal zagovarjati nasprotno trditve. Pa vendar: vlada ima nek svet strah pred katoliškimi duhovniki. Z navdušenjem ti govori duhovščina o kulturnem boju.

Bog Te živi, pastôr Fridoline mojega najljubeznivejšega župnika; Bog živi Tebe

Jaz nisem njegovih mislij, da imamo zdaj le 6 šolskih let, imamo jih 8, vsaj nikdo ni prisiljen, da bi moral opoščevati svoje otroke, naj jih da še naprej v šolo, če so mu postavna leta premalo.

Če pa hočemo razmere ljudske šole bolj primerne storiti ljudskim potrebam, treba bode učne predmete nekoliko skrajšati, ljudem na deželi ni treba toliko predmetov! Veronauk, čitanje, pisanje, računanje in nekoliko naravoslovja, več kmetu ni treba; kdor pa ima denarja, lahko da otroka, če je duševno zmožen, potem v višje šole. Na gimnazijah bodo potem profesorji seve morali bolj vzgajati in manj predavati. Če se ne motim, pride mnogo nadarjenih fantov na gimnazijo in tam pač poslušajo predavanja, med predavanjem in podukom je pa velika razlika. Potem moram še opomniti, da je dež. šol. svet že pred leti se izjavil, da se bo dež. šol. svet uvedla slovenska učna knjiga na utrakvističnih šolah. Danes ne morem gotovo povedati, ali se je tedanja obljuba že izpolnila. Kar zadene knjigo samo, rekli so mi učitelji, da je praktično sestavljena. Upam, da se bo ta knjiga, če bi ne bila že upeljana, kmalu uvedla.

Proti žganjpitju.

(Govoril v dež. zboru posl. J. Ažman.)

Dovolite mi, da obračam Vašo pozornost za par trenutkov na neko prav važno zadevo, o kateri nam je ravnokar poročal poslanec g. Košak.

Mene vsako leto prav zelo zanima izkaz letnega poročila, ki govori o tem, koliko se je v naši deželi v enem letu potočilo žganja, in koliko doklade je dežela dobila za to. Iz zadnjega izkaza vidimo, da se je leta 1898 iztočilo 1.531.058 litrov in da je dežela dobila za to čistih 424.860 gld. naklade in kar pride na vsacega prebivalca 93 kr. ali blizu 1 gld.

Med posameznimi glavarstvi je glede na množino povžitega žganja radoljsko glavarstvo na prvem mestu, in pride na 26 tisoč prebivalcev 54 tisoč čiste naklade, ali na enega prebivalca 2 gl. 14 kr., ko postavim v novomeškem glavarstvu pride na enega prebivalca 25, v Črnomlju še celo le 15¹/₂ kr. Sicer je lahko umeti, zakaj je razloček tako velik. Na Dolenjskem namreč pridelujejo vino, ko na Gorenjskem tega ni. Tudi delavske razmere uplivajo mnogo na obilnejše povžitje žganja na Gorenjskem. Tukaj namreč se večina možkih prebivalcev peča z drvvarijo, ali pa dela po tovarnah, fužinah, rudokopih. In tu je gotovo, da v goro ne morejo jemati vina, ker bi bilo prvič predrago in bi se ga težko nosilo in ker bi se tudi dalj časa ne ohranilo. Toraj je večje povžitje žganja v teh krajih kolikor toliko opravičeno; dasiravno s tem nočem trditi, da se te pijače tudi brez potrebe ne povžije velike množine.

Jaz nisem za to, da bi se moralo žganje popolnoma odpraviti in prepovedati; ali od leta do leta rastoči konsum te pijače nas mora vendar napolnjevati s strahom in skrbjo, kaj bo z našim rodом, če se ta kuga ne ustavi. Moral bi le znane reči ponavljati, ko bi hotel naštevati pogubne posledice preobilnega povžitja opojnih pijač, posebno še žganja. Še le zadnjič je častiti g. poročevalec Povše povdarjal, da je polovica umobolnih in ²/₃ hudodelstev pripisovati preobilnemu vžitju alkohola. Sloveči medicinec Kraft Ebinger pravi: Ko bi alkoholistov ne bilo, bi imela njegova klinika malo opravila.

Ne le, da zavoljo žganjpitja naše ljudstvo duševno propada in telesno hira, požre ta strast tudi neverjetne svote in tira ljudi v revščino. Če že naklada sama na žganje pobere čez 400 tisoč gl., potem je razvidno, da se izda za žganje v naši deželi na leto preko 2 milijona. In to, gospoda moja, je tista huda rana na telesu našega naroda, ki zahteva zdravlila, to je rana, ki tira naš narod v pogubo. In če bo naš narod ubožal, ne bo ubožal morebiti zaradi malih prostovoljnih doneskov k bogočastju, ampak zavoljo žganjarske kuge. — Zato ni čuda, da se prijatelji ljudstva prizadevajo, ljudstvo odvracati od te strasti, s podukom, s knjigami, s cerkvenimi bratovščinami, posebno z družbo treznosti, pa kakor se kaže, le z majhnim

Tudi naša dežela je že opetovano skušala, omejiti preobilno žganjpitje! Če smo leta 1896 naklade na žganje povišali od 18% na 30%, storili smo to ne samo, da se deželi pomaga k večim dohodkom, ampak da bi se ustavilo preobilno žganjpitje ali vsaj omejilo. Pa to sredstvo se nam ni posrečilo. Kakor kaže primera, konsum žganja kljub večji nakladi vsako leto raste. Od leta 1896 je konsum žganja narastel od 1.468.017 litrov na 1.531.058, toraj za več 63 tisoč litrov in na enega prebivalca od 76 na 93 kr. — Zaredil se bo proletarijat, ki bo nevaren človeški družbi.

Da je treba nekaj storiti zoper preobilno vživanje žganja, spoznala je tudi visoka vlada, ki je izdala po okrajnih glavarstvih naredbo, da se morajo zapreti ob nedeljah in praznikih od 12. ure, v sobotah pa in pred prazniki od 5. ure naprej tiste gostilne, ki točijo žganje kot glavno obrt, in ne le mimogrede v smislu § 13. zakona z dne 23. junija 1881 državni zak. št. 62. — V drugih obrtnih pa, kjer je združeno s špecerijsko obrtjo, je dovoljeno žganje točiti tudi v tem času, samo v ločenem prostoru. Enako je tudi dovoljeno žganje prodajati v zaprtih posodah.

Gospoda moja! Ta naredba ni in ne bo imela zaželjenega vspeha, zato ne, ker je polovičarska. Doseglo se je le to, da zdaj žganja v malih žganjarjih več popijo, kot v velikih. Posebna potuha se dela s tistim žganjem, katerega prodajajo v zaprtih steklenicah. Nekaj mladih, ali pa tudi star žganjarjev se zbere, in ti kupijo nekaj st. klenic žganja in po raznih hišah popivajo in razgrajajo cele noči. Prašam, ali bi ne bilo bolje, da se pusti točiti žganje v očitnih prostorih, kjer je mogoča kontrola in kjer so vezani na policijsko uro. Najbolje pa bi bilo, da se v omenjenem času točenje in prodaja žganja sploh prepove. Pa tudi dežela naj bi storila svojo dolžnost. Že leta 1884 in 1886. se je v tej zbornici predložil načrt postave zoper pijančevanje, posebno zoper žganjpitje. Ali visoka vlada je zavrgla ta načrt s pretvezo, da je po državnih temeljnih postavah obrt prosta in da bi se s tem škoda godila tistim, ki špirit pridelujejo ali pa prodajajo. Na to je dobro odgovoril ranjki poslanec Klun, da ta izgovor ne velja. Kakor je vlada dolžna ob času živinske kuge ali nalezljive bolezni pri ljudeh vporabljati vsa sredstva zoper nje razširjanje, tako bi bila tudi njena dolžnost, ustavljati ali vsaj omejiti žganjarsko kugo. Vender pa se ni nič zgodilo in ta kuga se še vedno širi. Zato bi bila treba izveličati iz prahu omenjene zakonske načrte in jih času primerno predelati. Taka postava naj bi se ozirala posebno na te določbe: Žganja ne prodajati otrokom pred 14 letom in slaboumnim; v nedeljah in praznikih, ter v sobotah in pred prazniki popolnoma prepovedati; dolgovni storjeni za žganjpitje bi se ne mogli sodnijsko iztrjevati, žganjetoč vedno bolj skrajšati, novih koncesij ne dajati (ali le v najsilnejših slučajih); žganjarja zavoljo prestopka te postave trikrat kaznovanega, bi se moralo zapreti!

Zato predlagam sledečo resolucijo, in upam, da bodo gg. poslanci radi pritrdili: Deželni zbor skleni:

Deželnemu odboru se naroča, da na podlagi zakonskih načrtov iz leta 1884 in 1886. in z ozirom na spremenjene razmere našega časa sestavi nov načrt postave zoper pijančevanje sploh in zoper žganjpitje posebej, ter ga predloži v prihodnjem zasedanju. Ako bi to ne kazalo, da se pa obrne na osrednjo vlado, da ona izdela zadevni državni zakon!

Madžarska državna ideja na Hrvatskem.

Madžarska državna ideja je postala v novjšem času neko posebno sredstvo, katero mažarski državniki tako pogostoma navajajo v svojih govorih, da bi človek skoraj mislil, da brez te ideje ne more ogerska država nič več obstati. V imenu te državne ideje je osnovana tudi vsa mažarska politika, ki postopa tako nemilosrdno proti nemažarskim narodnostim; v imenu te državne ideje se kršijo postave in nagodbe, samo da se poveča mažarska država, kakor se je to zgodilo nedavno glede reškega vprašanja; v imenu te državne ideje se ne vršijo točno

se seveda le na škodo Hrvatske; v imenu te državne ideje se ne sme izpolniti važna točka nagodbe glede zedinjenja Dalmacije s Hrvatsko, ker bi se poslednja preveč ojačala, v imenu te državne ideje se mora le ono vršiti, kar je na korist mažarskemu narodu, na druge narode na Ogerskem se ni treba niti ozirati. To je sodržaj te glasovite ideje in vendar se nahaja mnogo političarjev tudi na Hrvatskem, ki mislijo, da bi mogla Hrvatska tudi poleg te državne ideje napredovati. Te političarje moramo iskati seveda le v mažaronskem taboru. Oni so tako kratkovidni, da mislijo, da bodo dobili Mažare na svojo stran, ako se izjavijo za privržence te državne ideje. Zato je tudi tem ljudem zveza z Ogersko vedno na jeziku, brez te zveze si Hrvatske ne morejo niti misliti; zato odbijajo te vrste političarji vsako zvezo Hrvatov z ostalimi Slovani, samo da zadovoljijo tako zahtevi mažarske, ki noče o slovanstvu nič slišati.

Toda ti Hrvati se vrlo varajo, če mislijo, da se bode Mažar s tem zadovoljil, da se je Hrvat odcepil od drugih Slovanov, s tem mu še ni mnogo pomagano, on hoče, da se Hrvati pomažarijo, pa da bode od Karpat do Jadranskega morja en sam narod — seveda mažarski. To je smisel te državne ideje za Hrvatsko. In vendar mažaroni tega ne vidijo, premda tišče Mažari na vseh straneh s svojo mažarsčino na Hrvatsko proti jasnej postavi, po katerej mažarskemu jeziku na Hrvatskem nima mesta.

Mažaron ni dosta, da se rabi mažarski jezik izključljivo na železnicah, oni so začeli snovati mažarske sole po Hrvatskem, češ, da oni ne dajo pohrvatiti svojih mažarskih otrok, kolikor jih imajo mažarski činovniki. Še več. Mažari že zdaj zahtevajo, da se morajo učiti vsi mažarski, ki hočejo kaj veljati v ogerskej državi. To pa še ni vse. Nedavno smo brali v jednom ogerskem časopisu, v katerem neki dopisnik iz Hrvatske pozivlje ogersko vladu, da v ime mažarske državne ideje ne propušta tako važnih investicij na Hrvatskem, kakor je železnica skoz gornjo Krajino v Dalmacijo.

Ta dopisnik podučuje dalje v svojem dopisu ogerske državnike, kako tej ideji le škodi, ker se Hrvatska v gmočnem pogledu preveč zanemaruje, in da bi se moralo ravno v tem pogledu storiti, kar je le mogoče, da se zadovolji prebivalstvu in da se predobi za ogersko-hrvatsko (t. j. mažarsko) državno idejo.

Taki so tedaj ti ljudje. Kar so sami zanemarili kot državni poslanci in kar je prezrla zajedniška vlada iz prezira do Hrvatov, to naj bi se zdaj izvelo v črne mažarske državne ideje. Toda ta mažaron je strašno kratkoviden, če misli, da bi hotel Mažar tudi za to ceno kaj na Hrvatskem storiti. Mažar računa drugač. Najprej naj osiromaši zemlja, potem jo že dobim v svojo last, do tega časa pa naj se investira po Ogerskem, če tudi s hrvatskim denarjem. Tako daleč je pripeljala mažarska politika Hrvatsko, a opozicijo čaka še ogromno delo, da reši hrvatski narod spon pogubne mažarske državne ideje.

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. maja.

Goluhovski in Körber. Pod tem na slovom priobčujejo mladočeški »Nar. Listy« z Dunaja daljši dopis, v katerem se dokazuje, da ministerski predsednik Körber več ne uživa ljubezni grofa Goluhovskega, in ugiha, ali bo baron Gautsch ali pa knez Fürstenberg njegov bodoči ljubljeneec. Plem. Körberju se godi neki ravno tako, kakor njegovim prednikom Badenju, Gautschu in Thunu; vsi so uživali najprej veliko ljubezen avstrijskega kancerja, pozneje pa veliko nasprotstvo. Pri Körberju se to izpolnjuje že v polni meri. Za imenovanje novih vitezov zlatega runa je izvedel še le tedaj, ko je bilo izvršeno, delegaciji sta sklicani na 12. maja, toraj le štiri dni po sklicanju državne zbornice, k velevažnemu delu. Za proračun in kvoto ima naša vlada le sedem tednov časa, a še od tega bo porabilo delegacijsko zasedanje štiri tedne. Da to ni usluga Körberjevi vladi, umevno je samo po sebi. V takih razmerah pač ni nič čudnega,

ako se pečajo listi z vprašanjem o novem možu in neki govore že o avdienci Chlu meckega pri cesarju, tem bolj ker proti Körberju sedaj še mladočeška obstrukcija.

Obstrukcija v državnem zboru so pričeli v včerajšnji prvi seji z vso resnostjo mladočeški poslanci, na čelu jim posl. Pacak. Izjavili so, da se ne zadovolje z vladnim jezikovnim načrtom, ker ne da poročstva za jezikovno enakopravnost, marveč temelji samo, kar priznava tudi vlada, na načelu »jezikovne slobode«. Pričeli so toraj takoj z glasovanji po imenih, v največjo nejevoljo desniških strank in antisemitov. Da bo res prišlo tako daleč, razun posl. Stranskega in njegovih ožjih somišljenikov menda nihče na desnici ni resno pričakoval. Pred nedavnim se je v dunajskem »Vaterlandu« z vso gotovostjo trdilo, da so Čehi kolikor toliko zadovoljni z vladno predlogo, akoravno ne ustreza povsem njih zahtevi, ker jo bodo z ostalo prijazno desnico prav lahko spremenili v odseku in večini, kjer so desničarji povsodi v večini. Da, še celo v včerajnji jutranji izdaji dunajske »Reichswehr« je neki konservativec naglašal, da Čehi še niso sklenili obstrukcije in da bo vlada srečno izvedla svoj načrt. To je dokaz, kako malo važnosti se je pripisovalo besedam posl. Pacaka, Kramafa in dr., ker so mislili, da bo konečno vendarle obveljala beseda načelnika dr. Engela in njegovih ožjih somišljenikov, zmer-nih poslancev. A temu ni bilo tako; dr. Engel je propadel s svojimi 18 možmi in odložil čast klubovega načelnika. Sedaj je mogoče dvoje: iti mora ali vlada, ali pa parlament. Minister Režek pravi, da se zgodi poslednje, dokler ni upanja, da morejo mesto sedanjih devetih uradnikov parlamentarci na krmilo avstrijske vlade. Prav mogoče je toraj, da bo po sklepu delegacij razpuščen parlament, akoravno knez Fürstenberg in baron Chlumsky komaj čakata, da se jima umakne Körber s svojega sedeža.

Demisija ministra Režeka in Mladočeht. V zadnjem času je v čeških radikalnih in po teh v nemških židovsko-liberalnih listih opetovano zagledala beli dan vest, da je minister dr. Režek podal ostavko, ker se ne strinja baje s Körberjevimi nazori glede rešitve jezikovnega vprašanja. Tej vesti je takoj sledil odločen dementi v oficijelni »Wien. Abendpost« Vkljub temu ne ponehajo glasovi v židovskih krogih, ki trdijo, da je prvotna vest resnična, le da cesar ostavke še ni vsprejel. In vendar na vsem tem ni prav nič resnice. Sam minister Režek je izjavil, da ne misli na odstop niti on, niti kdo drugi njegovih tovarišev, dokler bo vpoštevati samo narodnostno vprašanje. Opraviti imamo marveč tu samo z vročo željo gotovih židovskih krogov, v katerih službi je brez dvoma tudi poslanec Stransky. Demisija dr. Režeka je samo imperativna zahteva. To je sicer nekaj protinarnavnega, a posebno originalna ta zahteva kljub temu ni. To taktiko so že iznašli nemški liberalci, ki so vedeli izpodmakniti stolec svojim možem: grof Kuenburg, pl. Pesner in dr. Baernreither. Mladočeht so jeli posnemati svoje nasprotnike, kar menda v sedanjem trenutku pač ni posebno pametno, ker je dr. Režek neodvisen češki uradnik na ministerskem sedežu.

Gospodska zbornica je imela včeraj popoldne svojo prvo sejo. Na dnevnem redu so bile razne volitve v odseke ter volitev v kvotno deputacijo in delegacijo. V kvotno deputacijo so bili izvoljeni člani Beer, Chlumsky, Montecuccoli, Schönborn in Sochor. V delegacijo sta bila mesto odstopnih članov izvoljena člana Madeyski in Mauthner. To je bila prva seja gospodske zbornice in bo bržkone zadnja, ako se parlament res v kratkem razpusti, kar se skoro gotovo zgodi po delegacijskem zasedanju.

Z vladnim jezikovnim načrtom, kakoršnega je predložil včeraj ministerski predsednik v poslanski zbornici, ni zadovoljna, kar je nekako čudno, nobena interesovanih strank. Mladočeht so neki samo radi tega pričeli obstrukcijo, ker načrt ne ustreza njih zahtevam, nasprotno pa izjavljajo tudi nemški poslanci obeh kronovin, da je načrt nevsprejemljiv. Nemci zahtevajo nemški posredovalni jezik in pa nemško

Vlada torej nikomur ni ustregla. To je pa po mnenju nekaterih treznomiselnih politikov ravno znamenje, da je vlada krenila jedino pravo srednjo pot in da bi se dalo potom mirne razprave v jezikovnem odseku marsikaj spremeniti, s čimur bi se ustreglo jed-nemu ali drugemu delu. Obstrukcija Mlado-čehov toraj v tem slučaju ni umešana in trezni volilci na Češkem in Moravskem se ne bodo strinjali z njo, tem bolj, ker se bo z njo onemogočilo vsako pozitivno delo.

Ogerska poslanska zbornica je v sobotni seji izvolila člane v delegacijo. Mesto poslanca Ugrona je izvoljen posl. Okolicsányi, sicer je ostalo vse pri starem. Ugron in sploh vsa njegova stranka sta zbog tega grozno vznemirjena in govori se, da bode novi član kakor tudi drugi dosedaj voljeni član Hollo, odklonil izvolitev. Tudi minister skemu predsedniku je baje neljubo, da se je tako prezrla Ugronova stranka, in se je neki takoj po seji nad jedno uro razgovarjal z omenjenima poslancema.

Ruski listi o zadnji berlinski slavnosti. Z napitnicama obeh vladarjev pri dvornem obedu v Berlinu se kajpada pečajo tudi ruski listi, a njih sodba o trozvezi ni nič kaj laskava. »Novoje Vremja« pravi mej drugim, da neki gotovi unisono v srcih obeh vladarjev še ni zanesljiv porok, da vlada tako sporazume tudi mej narodi v trozvezi se nahajajočih se držav. Trozveza se je že davno preživela in jo na zunaj dobro paralizuje zveza mej Avstro-Ogersko in Rusijo. Poslednja je ruinirala Italijo, a ji ni onemogočila zveze s Francijo. Balkanska pogodba kaže, da Avstrija ne more shajati brez ruskega prijateljstva. Jednako pišejo o trozvezi »Peterburgskija Vedemosti«. Srčno soglasje mej narodi v trozvezi je lepa fraza, kateri nasprotuje fakta, in vprašati se moramo, zakaj trozveza ni preprečila prelivanja krvi v Južni Afriki, ako je res tako miroljubna.

Notranje razmere v Turčiji pojasnujeta v karakteristični luči najnovejša bega dveh odličnih turških državnikov. Pred kratkim je ubegel na Francosko sultanov svak, sedaj jo je pa popihaval Ismael Kemal bey, ki je bil nedavno imenovan, menda za kaznen za njegovo liberalno mišljenje, glavnim guvernerjem za Tripolis. Prejšnjo soboto bi bil moral v spremstvu nekega nemškega polkovnika odriniti na svoje novo mesto, a se skrivaj pobegnil na angleško ladijo »Salamander« in je že na potu v Anglijo. Naknadno mu je sultan dovolil, da sme odložiti novo mesto in potovati v inozemlje. Ta dogodek kaže, da je nezadovoljnost v turških višjih krogih vedno večja in usodnejša.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 9. maja.

Dvojen napad na deželnega glavarja. Nemško-nacionalni listi so napadali deželnega glavarja Otona pl. Detelo, da je prvokrat, kar obstoji dež. zbor kranjski, pri zaključni svoji besedi govoril samo slovenski. Kdor je bil priča nečuvno surovemu nastopu gorjanskega Schwegelnja proti deželnemu glavarju, ki je strogo nepristranski vršil deželnozbornski poslovni red, moral je pač uvideti, da bi bilo deželnemu glavarju zoperno, vsprejeti kako zahvalo od strani onih, ki so ga dan poprej tako nečuvno surovo in krivično napadali. Zato je letos hitro zaključil deželni zbor, da se niso mogle od raznih strani izreči zahvale, kakor se je do sedaj zgodilo vsako leto. Zato je napadanje nemških listov popolno neosnovano, tembolj, ker naj bi Schwegel in tovariši morali poprej poskrbeti, da se deželni jezik manjšine recimo tudi na Koroškem ali Štajerskem tako vpoštevava, kakor v naši deželi. Misli bi bilo, da bodo s takim postopanjem deželnega glavarja vsaj Slovenci zadovoljni. Toda »Narod« ni teh mislij in tudi napada deželnega glavarja, češ, da ni postal objektivno kot zbornični predsednik. To se nam neumevno zdi, ker je celo poslanec dr. Tavčar v deželnem zboru izjavil, da je deželni glavar postopal popolno pravilno, kakor to zahteva deželnozbornski pravilnik. Napadi nemško-nacionalnih listov kakor »Narod« so torej popolno neosnovani, tem-

bolj, ker je obče priznано od vseh strank v deželnem zboru, kako vztrajno poštvalno in nepristranski deželni glavar kranjski vodi seje deželnega zbora. Najgrje pri tem je to, da se najdejo slovenski listi, ki odobravajo nečuvno surovo, skrajno neparlamentarno razgrajanje in psovanje renegata Schwegelnja proti deželnemu glavarju, ki je vršil le svojo predsedniško dolžnost!

Z Dunaja se nam poroča: Poslanec Žičkar je vložil nujni predlog za podporo 12 občinam v brežiškem okr. glavarstvu, katerih vinogradi so bili 27. aprila t. l. jako poškodovani po hudem mrazu. V drugem nujnem predlogu zahteva drž. podporo za streljanje proti toči za Blanco, Senovo in Brezje.

„Narodova“ resnicoljubnost. »Narod« je surovo napadel novega šmarijskega dekana č. g. Sitarja. Na »Narodove« izbruhe sklenil je občinski odbor izjavo, katero nam je doposlal. Izjava se glasi: Podpisani občinski zastop z ozirom na dopis v »Slov. Narod«, dne 2. maja izjavlja: Ni res, da bi bili pisali, oziroma se strinjali z dopisom šmarijski farani v večini. Ni res, da bi bili presvetli škof neizprosni. Ni res, da pri nas vera peša in zaupanje v presvetlega gosp. knezoškofa. Ni res, da nam presvetli gosp. knezoškof vsiljuje kramarje in pošilja preganjalce svetega miru. Res pa je, da se z dotičnim »Narodovim« dopisom strinja komaj pet faranov. Res je, da se presvetli g. knezoškof ozira na vse krajevne razmere ter kot škof določa in vlada duhovnike. Res je, da je pri nas vera čedalje bolj živa in zaupanje v presvetlega g. knezoškofa v čedalje večje. Res je tudi, da nam pošilja presvetli g. knezoškof dobre duhovnike. Poleg tega omenjamo, da z veseljem in radostjo pričakujemo novega gospoda župnika in dekana ter se strinjamo s tem, da smo dosedanjega prečastitega g. dekana vsi iskreno spoštovali in ljubili. — Občinski zastop občine Šmarije, dne 6. marca 1900. — Jos. Ogorelec, župan; Ivan Babšek, Ivan Zajc, Anton Škerjanc, Anton Lampič, M. Škerjanc, A. Kastelic, Anton Smolej, Janez Tome, Franc Potokar, Ivan Zupančič, Janez Petrič, Jože Krištof, Fran Trbežar.

Znamenito zborovanje se je vršilo preteklo nedeljo v Kukčevi pivovarni v Laškem trgu. Shod je sklicalo celjsko politično društvo »Naprejš«. Navzočnih je bilo do 400 zavednih mož. Zborovalci so soglasno odobrili izstop slov. štajerskih dež. poslancev iz štajerskega dež. zbora z navdušenimi klici »Proč od Gradeca!« Zahtevali so namestniški oddelek za slov. štajer, razdelitev dež. sol. sveta, slov. nadsodišče v Ljubljani in da se na njihovih ljudskih šolah v prvi vrsti goji slovenski jezik. Poslanecem se je navdušeno izrekla zaupnica. Govorili so posl. dr. Dečko, dr. Serbec, predsednik društva dr. Hrašovec in kaplan Rožman, kateremu so potem nekateri nemški »Kulturvolklarji« iz Laškega trga pobili okna. Nemštvo v Laškem trgu pa kljub temu slavnemu činu stoji na silno slabih nogah. Mati Germanija v Laškem trgu ima v ondodni podružnici »Südmark« te le svoje čistokrvne zastopnike: predsednik Čeh Skalac, blagajnik Kresnik, tajnik Valentinčič.

Zadružno gibanje. »Edinost« piše: Konsumno društvo v Lonjerju je otvorilo minolo nedeljo svoj prijazen novi dom. Da je ta zadruga tako vspela v malo letih, to priča o umnem, pametnem in poštenem gospodarstvu. In da se je za našo narodno stvar tako ugodno zasukalo v izpostavljenem drugem okraju, je druga in neposredna služba te zadruge. Umevno je torej, kolikim zadoščenjem smo v nedeljo otvarjali novi dom. Ljudstva se je zbralo obilo iz okolice in mesta. Došel je tudi zastopnik drugega okraja gospod dr. Rybář, katerega je ljudstvo burno pozdravljalo. Novo poslopje je bilo odičeno z narodnimi trobojnicami in zelenjem. Svirala je godba iz Sv. Magdalene in pevala so društva: »Lipa« iz Razorice, »Slovansko pevsko društvo«, »Kolo« in domača »Zastava«. Bil je res lep praznik slovenskega preporeda.

„Občni zbor dramatičnega društva“ se je včeraj nadaljeval ob nenavzočnosti društvenega predsednika in navzočnosti 9 društvenikov, včevši društvene odbornike. Otvoril ga je g. dr. Bleiweis s svojim obli-

gatnim »Also, čestita gospoda«. Jedina točka dnevnega reda so bile dopolnilne volitve v odbor, a dr. Tekavčič in tajnik kmetijske družbe Pirc sta pridala zabaven zaključek. Posrečilo se je pridobiti tudi za bodočo sezono dosedanje intendantce in so bili z vzklikom izvoljeni v odbor: prof. Mat. Hubad, sodnik Milčinski, c. kr. blagajnik Rozman, ki je obljubil prevzeti blagajniške posle, pri katerih sta sodelovala g. Oražen in g. Gustav Pirc; dalje sta bila izvoljena dr. Bleiweis in dr. Zbašnjik. Prof. L. Pintar je poslal izjavo, da ne sprejme več izvolitve. Prof. Hubad je želel, naj bi časopisje podpiralo slovensko gledališče tako kot doslej, obžaloval, da je na obč. zboru tako slaba udeležba, in izjavil, da odstopi, ako se bode delo intendance razdiralo. Dr. Bleiweis je dejal, da je za letošnje slovensko gledališče srečno prebilo intendantno krizo, da se bode pa prihodnje leto težko kdo dobil, ki bi prevzel ta posel. Društveni odbor bode sestavil ekspozice za deželo in mesto, da dežela ali pa mesto nastavitva plačanega intendanta.

Imenovanje pri pošti. Poštna višja oficijala Leop. Verhovc in Jern. Grošelj sta postala kontrolorja.

Umrli je v Mor. Belicerkvi te dni major Henr. Pichler v 53. letu. Pichler je bil s 26. polkom svojedobno v Ljubljani.

Državna podpora. Za napravo vodnjaka v občini Studenec v postojnskem okraju je dovolilo poljedelsko ministerstvo 1400 kron podpore. Deželni odbor je obljubil 700 kron.

Koroški deželni zbor. Radi nedostajanja prostora nismo mogli poročati o koroškem dež. zboru tako, kakor bi želeli. Drugič upamo, bode bolje. Iz doposlanih nam poročil posnemamo, da je deželni odbor izjavljal v zboru pri poročilu o nadzorovanju občinskih uradov, da nekateri župani že po več let niso položili nobenega računa. V prizivno komisijo za osebni dohodninski davek so se izvolili: Kotz, dr. R. Plochl, grof Lodron, Hönlinger in 4 namestniki. O nastavljanju stalnih okrajnih šolskih nadzornikov za ljudske šole se je določilo: Ker od države ni mogoče doseči, da se ta stvar spravi v red, naj dežela stvar uredi na lastne stroške, kjer je najpotrebnejše, namreč v okrajih Velikovec, Šent Vid in Volšperg. Treba bo za to 8100 kron. Vlada naj se še enkrat prosi za podporo. — Pri točki začetek šolskega leta na kmetih je govoril slovenski poslanec Grafenauer: Jaz sem bil od nekdanj zato, da se šola na deželi začne o veliki noči, kjer je večja obrt, se lahko naredi izjema. Šolski sveti svojega mnenja niso povedali prosto, ker se je preveč vplivalo nanje. (Res!) Krajni šolski sveti sami niso zahtevali, naj se stvar uredi, zato je bilo mogoče, da so želeli začetek šol ob vseh svetih. Tudi mnogo učiteljev želi, da se šola začne o veliki noči. Treba je, da otroci po vstopu šolo pridno obiskujejo, kar pa ni mogoče, če se šola začne o vseh svetih ter so pota prav slaba. Kar se tiče razmerja med okrajnimi šolskimi sveti, nisem iste misli z dr. Luginom. Nek krajni šolski svet je napravil vlogo do okrajnega šolskega sveta beljaškega, prosi, naj se šola začne o veliki noči, kakor je bilo doslej. Vloga pa se je odklonila kot »narodna demonstracija«. Zato naj se stvar postavno uredi. Načrt dotične postave se je nato sprejel z dostavkom posl. Grafenauerja. Postava se glasi: § 1. Šola se začne in sklone na ljudskih in meščanskih šolah tam, kjer so srednje šole, ob enem s temi. — § 2. V drugih krajih traja šolsko leto 46 tednov in se začne navadno v sredo po veliki noči. — § 3. Glavne počitnice trajajo od 15. sept. do 2. novembra. — § 4. Napraviti izjemo od določbe o začetku šole in podaljšati glavne počitnice do 8 tednov sme deželni šolski svet na prošnjo krajnega in na predlog okrajnega šolskega sveta. Učiteljem na meščanskih šolah se je dovolila stanarina letnih 200 kron. Gledé dostavljanja sodnijskih odlokov potom občin se je sprejel predlog: »Deželni zbor izreka željo, da se postavnim potom potrebno ukrene, da se bodo vsi sodnijski odloki brezplačno dostavljali po vladnih osebah.« — Iz Strucmanove ustanove se dovoli več podpor. — Dovolila se je sledeča naklada na žgane pijače: a) od likerjev, ruma, konjaka in

žganih pijač 24 vinarjev od hektolitra in stopinje. Čisti dohodek te doklade je proračunjen na 578.346 kron. — Za zazidanje Ropevega potoka v Borčah pri Čajni se je dovolilo 1700 kron. Vsi stroški so proračunjeni na 4000 kron. Dalje se je čulo, da bo treba za napravo nekaterih strojev v bolnišnici plačati 42.000 kron. — Deželnemu odboru se je naročilo, da vlado vnovič naprosi, naj v Celovci napravi pripravnico za učiteljice. O uravnavi 21 hudournikov v kanalski dolini se je predlagalo, naj dežela dá 10% k stroškom, ki so proračunjeni na 360.000 gld. Deželni odbor naj od vlade zahteva, da ona plača 50%. Posl. Plavec je bil proti temu. Poslanec Grafenauer je odločno zavračal Plavca in kazal, da so njegove besede malopomembne. Uravnava teh hudournikov se je pričela na pravi način in stroški za uravnanje vodá niso zastoj. Da se vodne stavbe tudi vzdržijo, od tega je odvisen obstanek prebivalstva v onih krajih. Posl. Plavec je pač v srečnejšem kraju doma, ne daleč od tistega kraja, kjer imajo malone toliko jabolk, kakor mi kamenja. Predlog je prav nedolžen; zahteva samo, da se dež. odbor v sporazumu z dotičnimi faktorji o donesku države, gozdnega ravnateljstva itd. Kdor pozna kanalsko dolino, mora reči, da je še na slabšem kakor zilska. Če se ničesar ne bo storilo, za uravnavo hudournikov, bo opustošena vsa dolina, kakor je že opustošena na laški strani od Pontebe naprej. Če država kaj dá, je le primerno, da dá kaj tudi dežela. Zato naj se sprejme odsek predlog. Proti predlogu sta še govorila poslanca dr. Metnic in dr. Pretner. Konečno je obveljal predlog Plavca, da se podpora za uravnavo teh hudournikov odkloni! Za napravo vsprejemne pisarne v bolnišnici se je dovolilo 8000 kron. Posl. Grafenauer je obširno utemeljeval svoj predlog gledé vzdrževanja del pri uravnavi Zile. Zato je predlagal, naj država prevzame ohranitev del pri uravnavi Zile na svoj račun, ker so ji večji pripomočki na razpolago. Seveda bo morala tudi dežela še kaj žrtvovati za to, in ne dvomim, da bo deželni zbor za to pripravljen. Posl. Hönlinger je imenovan finančnega odseka poročal, da se Grafenauerjev predlog ne more sprejeti, ker se je še le zadnjič sklenil dogovor z vlado, da se deželni donesek zniža od 40% na 20%. Ko je ta dogovor potekel, naj se zopet stavi in sprejme Grafenauerjev predlog. Posl. Grafenauer je odgovarjal, da je treba določen predlog staviti že sedaj, da ne bo prepozno, in da vlada o pravem času izve za naše razmere. — Sprejme se predlog finančnega odseka. — Sklene se prenareshi volilni red za občine, ki je bil sklenjen sicer že v zadnjem zasedanju, a vsled nekega pogrška ni dobil najvišjega potrjenja. Najvažnejša določba novega volilnega reda je, da se bo odslej volilo pismeno in tajno. Razširiti volilno pravico se ni bilo »mogoče, ker manjka potrebnih podatkov«. Deželnemu odboru se naroči, da jih priskrbi za prihodnje zasedanje. Predlog posl. Grafenauerja, naj se dá pogorelcem v Strajivasi deželna podpora 2000 kron se odkloni in sicer, kakor je dejal poročevalec dr. Lugin, iz »principijelnih uzrokov«. — O napravi železniške (električne) zveze Celovca z Velikovecem se je naročilo deželnemu odboru, da se o tem razgovarja z mejaši in vlado.

Iz Celja. Slovenski dijaki na celjski gimnaziji torej ne dobe nobenih ustanov. Profesorji so iz usmiljenja le tri uboge slovenske dijake priporočili za štipendiste, a deželni odbor štajerski je bil družega mnenja in je tudi te tri ustanove podaril trem sinovom nemških Celjanov, med njimi tudi sinu magistratnega predstojnika Fürstbauerja. Take dobrote dobivamo od Gradca. Poročati pa vam imam tudi veselo vest Slovencev, ki v Celju smo prišli za korak bližje. Okrajni svet slovenskih okoliških šol je kupil na severni strani Celja v mestnem okrožju lep prostor, na katerem se bode dvignilo poslopje slovenske šole v Celju. Prihodnjo nedeljo dne 13. t. m. bode v Narodnem domu zopet slovenska igra, in sicer benefica režiserja gospoda Perdana. Predstavljala se bode veseloigra »Martin Smolac ali »Kinematograf«.

Marijino Celje dobi železnico. Nižje-

graditi ozkotirno železnico do Marijinega Celja.

»Grazer Tagespost« dela velik hrup radi izpraznjenega mesta višjega državnega pravdnika v Gradcu, češ, da so slovenski poslanci na delu, da pride na to mesto tudi slovensčine zmožen uradnik.

Zrelostni izpiti. Na c. kr. možkem in ženskem učiteljsku v Ljubljani se začne pisarni zrelostni izpiti za ljudske šole 28. maja, vsposobljenostni izpiti za otroške vrtarice dne 11. junija, za ženska ročna dela pa dne 18. junija.

Z Janč. Tako ugodne spomladi za čebele in veselja za čebelarja, kakor letos, ni bilo tu že devet let. Zdaj je tu vse v cvetji in vidi se, da je cvetje letos zelo medeno, ker se vidi že skoraj v vsakem panju med. Prvi roj imeli smo tu že 30. aprila in danes 6. maja hvali se že skoraj vsak čebelar z rojem.

Izrečani porotniki. Dne 7. maja t. l. so bili izrečani pri c. kr. deželnem sodišču v Ljubljani za porotno sodišče, ki se prične 5. junija t. l., nastopni gg. porotniki: Arko Franc, oštir v Postojni; Bahovec Jožef, molar in posestnik v Ljubljani; Bayer Miha, trgovski drug v Ljubljani; Breznikar Janez, posestnik v Šmartno-Litija; Detela Ignacij, posestnik v Moravčah; Drašler Anton, posestnik in oštir v Borovnici; Foederl Janez, pek in posestnik v Ljubljani; Florijan Karol, posestnik v Kranju; Fischer Franc, hotelier in trgovec v Kamniku; Jurkovič Alojzij, posestnik v Ljubljani; Jamnik Franc, posestnik in oštir v Pijavgorici; Jarc Franc, posestnik v Medvodah; Korsika Alojzij, vrtnar in posestnik v Ljubljani; Kreigher Peter, posestnik v Postojni; Kreigher Alojzij, posestnik v Postojni; Krenner Jožef, trgovec v Kranju; Lenassi Janez, posestnik in trgovec v Planini-Logatec; Ogorelec Vincenc, posestnik in krčmar v Škofelji; Peterca Pavl, posestnik v Ljubljani; Perko Franc, posestnik v Trzinu; Petrič Martin, posestnik in trgovec v Čevcah-Logatec; Rozmann Matevž, posestnik v Trzinu; Samassa Maks, zasebnik in posestnik v Ljubljani; Savojec Ferdinand, trgovec v Kranju; Sumi Franc, mesar v Kranju; Šušnik Lorenc, pek v Škofji Loki; Sicherl Janez, posestnik in občinski načelnik v Čevcah-Logatec; Tambornino Karol, juvelir v Ljubljani; Tenente Rudolf, oštir, kramar in posestnik v Ljubljani; Tratnik Leopold, pasar in posestnik v Ljubljani; pl. Trnkoczy Ubald, lekarnar in posestnik v Ljubljani; Tomšič Karol, trgovec in posestnik v Ill. Bistrici; Terpine Avgust, posestnik in usnjar v Kamniku; Valenčič Jožef, trgovec v Trnovem Ill. Bistrica; Verbič Jožef, gostilničar na Vrhniki. Namestni porotniki: Bizjak Janez, pek; Bruss Maks, trgovec; Fajdiga Jakob, mizar; Ham Jožef, mesar; Juvan Franc, nožar in posestnik; Ogorevec Janez, gostilničar; Pammer Camillo, ravnatelj in prokurist; Pardubsky Alojzij, posestnik in Semič Karol, izkuhar, vsi iz Ljubljane.

Požar je 6. t. m. nastal pri Pavlu Povšetu na Žebniku pri Radečah pri Zidanem mostu. V kratkem času mu je vpepelil hišo in gospodarsko poslopje. Zasluga g. J. Ravnika je, da je s svojim poveljstvom in pogumnim obnašanjem spravil prestrašene ljudi toliko v red, da so Povšetu rešili živež, živino in pohištvo. Na licu mesta so pogrešali gasilnega društva.

V Savinji utonil. Dne 5. t. m. je Ullrichov hlapec iz Rimskih toplic utonil s konji v Savinji, pri kateri je nasipal šoder.

Nagle smrti umrl je v Trstu gospod Valentin Demenšar, avstro-ogerski konzul v Solinu. Zadnje dni se je mudil v svojem rojstnem kraju v Poljanah. V Trstu je obiskal potem svoje sorodnike, kjer ga je nekoliko bolehnega prehitela smrt v 64 letu njegove starosti.

Povozil je večeraj zvečer hlapec Anton Godec na sv. Petra cesti krojaškega vajenca Petra Komatarja.

Ropar pred goriškimi porotniki. Dne 7. t. m. je dobil pred goriškimi porotniki 9 let tržke ječe 24 letni Peter Caoli iz Ponikve, ki je 22. decembra l. l. hotel izvršiti roparski umor na Marijanci Kenda, gostilničarki iz Idrije ob Bači, ter ji zadal z nožem 15 ran, mej njimi 3 smrtonosne. Njeni dekli Mariji Trušnovi je ropar zadal 6 globokih ran.

Tovarna za sladkor na Primor-

Po inicijativni firme Larrar & Hech se je ustanovil odbor, ki bode vodil podjetje.

Zdravje v Ljubljani od 29. aprila do 5. maja: Število novorojencev 23, umrlih 25; mej njimi za otročico 1, za jetiko 11, vsled mrtvoda 1, za različnimi boleznimi 12. Med njimi je 8 tujcev in 14 iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za otročico 1, za ošpicami 2, za škarkarico 2, za vrtico 4.

Izpred sodišča. Danes je bil pri tu. kajšnjem dež. sodišču obsojen Franc Pikuš, bivši raznašalec tiskovin pri Blasniku in po- znejši uslužbenec kmetijske družbe kranjske radi raznih nenravnih dejanj na 3 leta ječe.

Izgubil je večeraj dopoldne na potu z Viča proti tobačni tovarni posestnik Anton Osredkar iz Polhovega gradca denarnico z dvema desetakoma in devetimi petaki.

Obsojen je bil danes na 10 kron ali dva dni zapora voditelj tukajšnjega ognje-gasnega društva gosp. Daks radi razžaljenja časti. Tožil ga je društveni tajnik g. Trtnik, ker mu je Daks dejal v seji »lažnjiv lump«.

V Ljubljano prekučil je vajenec Koleča vajenca Fr. Hribarja. Koleča in Hribar sta se pričkala in je Koleča naposled hotel, da mora Hribar »očenaš moliti«. Ker ga Hribar ni hotel moliti, prekopicnil ga je Koleča v vodo, iz katere se je Hribar sam izkibacal.

Mejnarodni kongres glede orga-nizacije kmetov za prodajo žita se vrši v času od 28. do 30. junija v Versaillu. Predsedstvo vodi baron de Coucel, v zadnjem času francoski poslanik v Londonu. Razprave se vrše v mestni hiši v Versaillu. Cena izkaznicam za člane je določena na 10 frankov. Udeležniki neposredno zatem vršečega se mejnarodnega agrarnega kongresa pod Mélinejevim predsedstvom dobe članarinske karte zastoj. Nadaljna pojasnila daje glavni tajnik kongresa za prodajo žita g. dr. Paisant, predsednik nadsodišča v Versaillu, 35. rue Neuve.

Društva.

(Pevski zbor slov. bralnega društva v Škofji Loki) priredil je nedavno veselico z igro »Revček Andrejček«. Tako obširno igro na deželi spraviti na gledališki oder je zelo težavno. Trudili so se vsi igralci in igralke precej časa, posebno sta se trudila g. I. Kankelj, ker je večinoma oder prenašal, in g. I. S. kot režiser. Oba sta mnogo časa brezplačno žrtvovala. Da ima »Slov. bral. društvo« take gledališčne moči, nismo mislili. Že ko je nastopil »Revček Andrejček« gosp. Ivan Kermel in Francika, gospodična Ant. Jesenko, sprevidelo se je, da sta se uživala v te vloge. Tudi Jeklen (g. Fr. Primožič), že priznani dobri igralec, je izvrstno igral. Ravno tako so tudi Ana (gđ. Leop. Petercel), Neža (gđ. Margucova), Pavel, njen sin (g. Jož. Smole), Grešnik (g. Alojzij Košenina), Zmikan (g. J. Blaznik), Zvitrog (g. J. Kankelj), Anže (g. Janez Kalan) igrali tako dobro, da se morejo vsi pohvaliti. Občinstvo želi, da v kratkem še enkrat ponove to lepo narodno igro.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 9. maja. (C. B.) Poslanska zbornica. Seja se prične mej nepopolnim vrščem. Poslanca Herold in Stran-sky se pritožujeta radi večerajšnjih pso-vanj in zahtevata predsednikovega varstva. Debate o tem se udeležujejo posl. Kaiser, Pacak in Wohlmeier, potem izjavi predsednik, da najgloblje obžaluje dogodka, a več ne more storiti, ker mu poslovni red ne priznava nikake eksekutive. Zbornica naj vsprejme vlo-ženi predlog glede spremembe poslov-nega reda. S tem je ta zadeva rešena. — Posl. Doležal predlaga dvoje gla-sovanj po imenih, ki se izvrše. Posl. Kathrein s tovariši predloži nujni predlog, naj se izvoli odsek, ki naj bi se posvetoval o spremembi poslovnega reda, s čimur bi se zagotovilo mirno parlamentarno delo.

Dunaj, 9. maja. (C. B.) Po izvr-šenih štirih imenskih glasovanjih pred-sednik ob pol 3. uri zaključil sejo. — Prihodnja seja danes zvečer ob sedmih. Posl. Pacak je izjavil, da ne prote-stuje proti današnji večerni seji, na ka-tere dnevnom redu je volitev v kvotno deputacijo, toda to postopanje naj ne pomeni nikake prejudice.

Dunaj, 9. maja. Klub katoliške ljudske stranke je vsprejel resolucijo, s katero obsoja obstrukcijo. Tudi Slovenci in Poljaki so se izjavili proti obstrukciji.

Dunaj, 9. maja. Klub nemško-liberalnih drž. poslancev je izdal izjavo, s katero pozdravlja sestanek nemškega in avstrijskega cesarja v Berlinu, in naznanja nemškonalcionalnim poslancem, da bode predložil predlog za zakonito upeljavo nemškega občevalnega jezika.

Dunaj, 9. maja. V parlamentarnih krogih se govori, da pridejo poslanci domov v par dneh.

Dunaj, 9. maja. Na univerzi je bil velik kraval mej nemško-nacionalnimi in katoliškimi dijaki, ker hočejo nacionalci preprečiti katoliškim dijakom, nastopiti v čepicah.

Celovec, 9. maja. Dekan šmohorski monsignor Jožef Fric je umrl pri usmiljenih bratih v Št. Vidu. Pogreb bode v petek ob dveh popoldne.

Trst, 9. maja. Poštno ravnateljstvo je izdalo okrožnico na podrejene urade, v kateri zahteva naznanila, v katerem jeziku so sestavljeni pečati, napisi itd. Tudi dež. fin. ravnateljstvo je izdalo isti odlok. Laški listi zabavljajo.

Tarnopol, 9. maja. Tu je pogorelo 15 hiš in 20 drugih poslopij.

Neapel, 9. maja. Vezuv je pričel bljuvati.

Antwerpen, 9. maja. Tu je pogorelo gledališče. Ogenj je uničil tudi gledališko blagajno, v kateri je bilo 70.000 frankov.

Vojska v Južni Afriki.

Angleži so z delom svojih močij zasedli že važno bursko mesto Winburg, kjer je bil do nedavna še sedež oranjske vlade in kjer se je nahajal centrum burske armade. Tudi iz tega kraja so se toraj morali umakniti Buri brez odpora, ker Roberts ne poroča o nikakih bojih.

Poročila iz Mafekinga javljajo, da dne 26. aprila Buri še niso mislili na prostovoljen odhod, marveč so nasprotno še pomnožili svojo posadko. Tudi pri Warrentonu ob reki Vaal neki ne gre Angležem tako lahko, kakor so računali. Morda se jim Buri vendar le parkrat še postavijo po robu in decimirajo njih vrste, akoravno seveda ni pričakovati konečnega vspeha na burski strani.

London, 9. maja. Roberts je telefonično naznanil, da je bil proti njemu organizovan atentat.

London, 9. maja. Reuterjev urad poroča iz Thabanehu 7. maja: Danes je došla sem divizija generala Brabanta ter se združila z armado generala Rundle. Sovražnik je popolno izginil.

London, 9. maja. Lord Roberts brzojavlja iz Smaldeela, da je škodska brigada zasedla Winburg. Železnica mej Brandfortom in Smaldeelom je zelo poškodovana.

London, 9. maja. Reuterjev urad poroča iz Laurence-Marqueza 6. t. m.: Brzojavka polkovnika Plumerja 26. m. m. javlja, da se burske čete okoli Mafekinga polagoma pomnožujejo in štejejo že 3000 mož. Plumer je po golobih v zvezi s posadko v mestu. Mesto in posadka hočeta vztrajati na vsak način. 23. m. m. so se razdeljevale prvokrat klobase iz konjskega mesa. 25. aprila so pričeli Buri iznova s silnim streljanjem.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni, prevel I. B.—č.

(Dalje.)

Ko vstopijo, postavi Griso v kot pritične stanice svojo gorjačo, odloži romarski klobuk in plašč in gre po stopnicah do don Rodriga, kakor mu je velevala dolžnost; te poti mu tedaj ni gotovo nihče zavidal. Don Rodrigo ga čaka vrhu stopnic. Griso se drži bedasto in okrutno kakor prevaran hudobnež, ko zakriči don Rodrigo nad njim: „Gospod širokoustnež, gospod, kapitan, gospod bahač bahaški!“

stane z jedno nogo na prvi stopnici, „ni prijetno, požirati predbacivanja, čeprav sem toliko delal in storil svojo dolžnost ter nesel svojo kožo na prodaj.“

„Kako je bilo? Čujmo!“ reče don Rodrigo in gre proti svoji sobi, kamor mu sledi Griso. Ta mu hitro razloži, kakšne ukaze je bil dal, kaj je storil, videl in ne videl, slišal, česar se je bal, kaj zopet popravil. Pripoveduje mu vse v onem redu in oni zmedenosti, z ono omahljivostjo in ono omotičnostjo, ki so mu vršele po glavi.

„Ti nisi kriv, ti si se dobro držal“, dé don Rodrigo. „Storil si, kar si mogel. Toda... kaj pa... če je pod to streho ogleduh! Če ga dobim — in dobimo ga izvestno — jaz mu zrahljam vse kosti. Povem ti, Griso, da me bode večno pomnil.“

„Tudi meni, gospod“, reče Griso, „se je nekaj zazdelo; in če je res, da je tak capin pod streho, izročite ga meni v roke. Kdor si je dovolil šalo, da sem preživel tako noč... ž njim obračunam jaz. Jaz sklepam iz vsega, da mora biti tu še nekaj vmes, česar si pa ne morem še prav misliti. Jutri, gospod, se vse pojasni.“

„Ali vas pa niso spoznali?“

Griso zanika to vprašanje. Pogovor se konča s tem, da mu don Rodrigo ukaže za prihodnji dan tri stvari, katere bi bil pa Griso tudi sam od sebe storil. Takoj zjutraj naj pošlje k županu dva človeka, da mu naročita, kar smo že povedali. Dva druga naj hodita okoli že večkrat omenjene koč, da bi se kdo preveč ne približal in ne opazil nosilnice, katero naj odneseta zvečer. Sicer pa se ne sme nikdo ganiti, da se ne vzbudi sum. Razven tega pa naj gre Griso sam in naj pošlje še par drugih zvitihih buč, da poizvedo mej ljudstvom, kaj ono misli o nočnem hrupu. Ko naroči vse to, odide don Rodrigo spat in ukaže isto tudi Grisu, hvalisajoč ga na vse pretege, kakor bi se hotel opravičiti pred njim radi prenaplega nastopa, s katerim ga je bil sprejel.

„Pojd spat, ubogi Griso, saj ti je uže potreba. Ubogi Griso! Cel dan pri delu, pol noči pri delu; pri tem pa še v nevarnosti, priti v krepilje kmetom in si nakopati poleg drugih pik, ki jih že imaš, še to, da si ugrabil pošteno žensko. Potem pa si takó sprejet! Toda tako pogosto plačujejo ljudje! Danes si se mogel prepričati, da pravica pride preje ali pozneje že na tem svetu, ako ne precej. Idi sedaj spat. Morda bodeš imel neki dan prestati še drugačno poskušnjo, nego je bila ta.“

Drugo jutro je imel Griso uže z nova roki polni dela, ko vstane don Rodrigo. Le-ta gre takoj k grofu Attiliju, ki mu zakliče, posmehljivo ga pogledujoč: „San Martino!“

„Ne vem, kaj bi odgovoril“, odvrne don Rodrigo ter se mu približa. „Jaz plačam stavo; toda to me ne jezi. Povedal ti nisem ničesar, ker sem mislil — priznam — da bode danes drugače. A... dovolj; povem ti vse.“

„Tu ima oni menih svojo roko vmes“, veli stričnik, ko čuje celo povest, katero je poslušal bolj resno, kakor je bilo pričakovati od takega lahkoživca. „Ta menih“, nadaljuje grof, „potuhnjen kakor maček, s svojo neslano govorico, ta je po mojem mnenji pretkana buča, lisjak. Ti mi nisi nikdar zapopal, ti mi nisi jasno povedal, kaj ti je oni dan načeno.“ Don Rodrigo mu pove, kaj je govoril ž njim. „In vse to si ti prenašal?“ zakriči grof Attilio, „in si ga odpustil z zdravo kožo?“

„Ali naj si vse kapucince v Italiji nakopljem na glavo?“

„Ne vem“, reče grof Attilio, „če bi se bil jaz tedaj spomnil, da so še drugi kapucinci na svetu razven nepremišljenega malopridneža! Res je tvoja modra, pa saj je vendar dosti sredstev, da tudi od kapucinca dobiš zadoščenje! Časi se je treba nasproti celemu redu vesti kar najbolj uljudno, potem se posamezniku brez skrbi katera priloži. Dovolj! Ušel je zasluženi kazni. Zdaj ga vzamem jaz na piko in ga v svojo tolažbo naučim, kako treba govoriti z nami.“

„Ne poslabšaj mi stališča!“

„Veruj mi, da te bom podpiral kot sorodnik in prijatelj!“

„Kaj nameravaš storiti?“

„Še ne vem; a jaz gotovo posvetim me-

tajem svetu mi mora pomagati! On je mož za to! Kako sem vesel, kadar dela zame ta prebrisana glava! Pojutrajšnjem sem v Milanu, in na ta ali oni način posvetim menihu.“

Gresta k zajutreku. Toda tudi tu še ni konca važnemu razgovoru. Grof je neprisljano govoril v enomer. Čeprav se je zanimal za celo zadevo, ker sta to zahtevala njegovo prijateljstvo do stričnika in čast skupnega imena po njegovih pojmihi o prijateljstvu in časti, vendar se ni mogel premagati, da se ne bi smejal v brk radi izpodletelega podjetja. A stvar se je prav za prav tikala le don Rodriga, ki je menil na tihem izvesti junaški čin, pa se mu je tako ponesrečil; zato je bil zelo vznemirjen in čmeren.

„Lepe čenče“, pravi don Rodrigo, „si bodo izmislili ti tepci! A kaj me briga! Kar se tiče pravice, se jim smejem; dokazov nimajo; in smejal bi se, četudi bi jih imeli. Danes sem velel vrhu tega še županu naročiti, naj se ne drzne naznaniti gosposki tega dogodka. Iz vsega torej ne bode nič; a klepetanje me draži, če bi se razširilo daleč naokolo, tem bolj, ker so me tako nesramno zvedli za nos.“

„Dobro si ukrenil“, odgovori grof Attilio. „Ta vaš sodnik... velik trdovratnež, puhla glava, poln sitnih muh... on je poštenjak, ki ve, kaj mu je storiti. Ako imamo s takimi osebami kaj opraviti, treba je paziti, da jih ne spravimo v zadrego. Če zatelebani župan stvar naznani, mora gosposka pri najboljši volji...“

„Ti“, prekine ga don Rodrigo zbadljivo, „ti mi vse pokvariš pri njem, ker mu vedno oporekaš, ker ga imaš vedno za norca. Za vraga, zakaj bi ne mogel biti sodnik svoje-glaven in trdovraten, če je sicer poštenjak!“

„Veš, stričnik“, reče grof Attilio in ga začudeno pogleda, „meni se zdi, da ti uže malo vroče prihaja? Tudi sodnika se uže bojiš...“

„Saj si vendar sam rekel, da se je treba varovati teh ljudi!“

„Res je; a kadar se gre za resno stvar, pokažem ti, da nisem več otrok. Ali veš, kaj vse se predrzne storiti za-te? Jaz sem zmožen, da grem neutegoma obiskat gospoda sorodnika. Ej! Kako mu bo všeč taka čast! Potem ga pustim pol ure govoriti o vojvodi, o našem španjolskem kastelanu, pritrjujem mu neprenehoma, čeprav govori še take neumnosti. Nató zinem besedico o grofu-stricu v tajnem svetu; saj veš, kako ta beseda doni na sodnikova ušesa! Sicer pa je on bolj potreben naše brambe, nego ti njegove milosti. Najbolje je, če grem tja in ti zadevo lepo uredim.“

Po takih in enakih pogovorih odide grof Attilio na lov, don Rodrigo pa plašno pričakuje, da se vrne Griso. Ta pride stoprav proti poldnevu poročat.

(Dalje prih.)

Umrli so:

7. maja. Ana Bergant, delavca hči, 3 leta, Streliške ulice 15, Leukaemie. — Ferdinand Mahr, ces. svetnik, posestnik in ravnatelj trgovske šole, 76 let, Cesarja Jožefa trg 11, ostarelost. — Elizabeta Germek sodarja vdova, 86 let, Dunajska cesta 7, ostarelost.

8. maja. Friderika Fuchsjaeger, pivovarniškega pomočnika hči, 5 mesecev, Karlovska cesta šte. 11, božjast.

V hiralnici:

8. maja. Terezija Smlekal, kuharica, 77 let, apoplexia cerebri.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 8. maja 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za pomlad	gl.	—	do gl.	—
» » maj-juni	8 07	» »	8 08	» »
» » jesen	8 21	» »	8 22	» »
Rž za pomlad	» »	» »	» »	» »
» » maj-juni	7 24	» »	7 25	» »
» » jesen	7 39	» »	7 40	» »
Turšica za maj-juni	5 91	» »	5 92	» »
» » jul.-avgust	6 01	» »	6 03	» »
Oves za pomlad	» »	» »	» »	» »
» » maj-juni	5 50	» »	5 51	» »
» » jesen	5 66	» »	5 67	» »

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Noba	Padačina v 24 urah
8. 9. zveč.	726-8	12-0	sr. jug.	del. oblač.	
9. 7. jut.	727-7	9-7	sr. zah.	pol. oblač.	0 0
2. popol.	727-5	16-7	sr. zah.	del. jasno	

Vozni red

avstrijskih državnih železnio,

veljaven od 1. maja 1900.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v **srednjeevropskem času**. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmund, Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genovo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 54 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.

Ob 7. uri 17 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko.

Ob 11. uri 51 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj.

Ob 1. uri 5 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.

Ob 4. uri 6 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genovo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 55 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.

Ob 7. uri 9 minut zvečer osebni vlak do Jesenic.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 5. uri 15 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linc, Steyra, Gmundena, Ischla, Aussee, Pariza Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste.

Ob 8. uri 21 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 11. uri 16 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linc, Steyra, Pariza, Genove, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linc, Pontabla.

Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 4. uri 38 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.

Ob 7. uri 45 minut zvečer osebni vlak z Jesenic.

Ob 8. uri 48 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 8. uri 51 min. zvečer osebni vlak z Dunaja via Amstetten in Ljubno, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linc, Steyra, Solnograda, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 28 min. zjutraj v Kamnik.
» 2. » 05 » popoldne » »
» 6. » 50 » zvečer » »
» 10. » 25 » » »
(le ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

Ob 6. uri 49 min. zjutraj iz Kamnika.
» 11. » 06 » dopoldne » »
» 6. » 10 » zvečer » »
» 9. » 55 » » »
(le ob nedeljah in praznikih).

Brunolein, izvrstno sredstvo za ohranitev le sovja, preprečuje gnihlobo, oprhlost itd. Za trgovce pohištva, mizarje in zasebnike ima v zalogi trvdka **BRATA EBERL v Ljubljani**, Francišanske ulice. 228 15 11-1
Vnanja naročila proti povzetju.

Duhovski poslovnik,

ali navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za oskrbovanje cerkvenega in nadarbinskega premoženja. — Z raznimi obrazci in stvarnim kazalom. — Sestavil Martin Poč. — Drugi, popravljeni natis.

Brožiran izvod knjige stane v „**Katoliški Bukvarni**“ v Ljubljani 4 krone, trdo vezan v polsagrinu ali celoplatnu 5 K 20 h. Po pošti 30 h več.

Franc Zupan,

vlasuljar

v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 4,

priporočam se prečastili duhovščini in sl. občinstvu za **izdelovanje vsakovrstnih moških in ženskih vlasulj**

do najfinejšega izdelka. — Nadalje vsa

umetna pletenja in kite iz lepih las.
Postrežba natančna. 49 48-33

Nove Šmarnice,

Marijne čednosti in dobrote,

po o. Patistu S. J. spisal

P. Ladislav v Novem mestu,

so izšle, in stanejo v „**Katol. Bukvarni**“ v Ljubljani v polusnju 1 K 80 h, v usnju 2 K, v usnju z zlato obrezo 2 K 40 h. Po pošti 10 h več.

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.
Opozorja na veliko svojo zalogo
izgotovljene obleke
posebno na haveloke v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.
170 22

Kdor želi kupiti pristna 386 6-5

istrska vina

iz najboljših krajev, po lokalnih cenah
od 5-18 kr., naj se zanesljivo obrne pod
sifro „strogo pošteno“ poste restante Pulj 2.
Postrežba točna in le po uzorcih.

KÔPEL

Preizkušeno
zdravilišče
za bolniki v železni
najbolj in ledvičah
zdravilnega bolnika
(diabetes),
želčne kamene,
katarhe v ledvičih
in na krhlu ito.

Prospektiše dobe pri ravnatelju
Jozne železnice postaja Polčane (Pölschach) želčne kamene,
KRASNO PREBIVALIŠČE katarhe v ledvičih
ZA PO LETI. in na krhlu ito.

259 b) 10-1

Oglje za kadilnico

izdeluje

V. A. Winding

v Bistrici ob Dravi,
Koroško.

Znano dobra postrežba in
najboljše blago.

Na stotine spričal je na razpolago.
Eno naj sledi:

Vaše blagorodje!

Oglje za kadilnico, od Vas poslano, smo po-
rabili. Krasna in primerna iznajdba!

Prosim, pošljite zopet zabojček s tristo kosi tega
ogljja, ali po povzetju ali kakor je sicer navada na
naslov:

Prečast. malteškega reda konvent v Pragi, III., Kopeljne
ulice 4. Češko.

106 26-22 S posebnim spoštovanjem ves udan

Fra. Fr. Em. Ybl,
t. č. podpiror.

V Pragi, 9. maja 1895.

Plača se lahko tudi šele tedaj, ko se spozna
dobrota blaga.

ADOLF HAUPTMANN

v Ljubljani,

prva kranjska tovarna oljnatih barv,
firneža laka in kleja

priporoča

pleskarjem, stavbenim in pohištvenim mizar-
jem, lošcarjem, slikarjem napisov in sobnim
slikarjem, hišnim posestnikom, zasebnikom itd.

Akvarelne barve, vlažne in suhe.

Anilin-barve.

Bronzo, prašno, in tekočo bronzo-tinkturo.

Brunolin, za nasičenje in barvanje v naravni
lesni barvi izdelanega pohištva.

Carbolineum, le najboljše kakovosti.

Čopiče za zidarje, po poljubni ceni.

Čopiče za pleskarje, lošcarje, cerkvene, napisne
sobne in slikarje-umetnike ter mizarje.

Črnilo, pisalno in odtiskalno.

Düsseldorfske oljate barve za umetnike v
pušicah

Emajlne barve.

Fasadne barve, apnenate, tudi hišne proceljne
barve iz savinjske doline, neprekosljive glede
trpežnosti.

Firneže in olja za slikarje-umetnike.

Kemilne barve.

Klej, steklarski ali za okna.

Kredo, gorsko, bolonjsko, temeljno, svetlikasto in
kredo za pisavo.

Lake za VOZOVE kočije, pristne angleske (Wm.
Harlandt & sin, London), vžle podražanju po prejšnji
nizki ceni.

Lake, uporabne za vsakovrstne domače in obrtne
namene.

Laneno olje, le kranjsko.

Laneno oljnat firnež, prirejen le iz kranjskega
lanenega olja

Leštilo ali lazurne barve.

Leštilni odtiskalni papir.

Maščobno svetlo voščilo „Fernolend“, naj-
boljše svetovno voščilo za čevlje.

Mavec, alabasterski in stukatur. (za modele in stavbe).

Oljate barve v vseh bojah, tudi v 1/2, 1, 2 in
5 kg. imajočih patentovanih pušicah za razpečevalce.

Orehovo luženje, s katerim se luži les po mrzlem
načinu.

Paleta, lesene in porcelanaste.

Slikarsko platno.

Sušilni prašek (siccativ), najboljše sušilo olj-
natih barv.

Šmirgljevi prašek za kamnoseke.

Vzorci (patrone) za slikarje.

Zemeljske barve.

Posebnosti za namazanje tal v sobah, dvoranah itd.:

Jantarjeva talna glazura, hipna talna gla-
zura, štedilno talno voščilo, sijajno talno
voščilo, sijajni talni voski, oščetni voski.

Prodaja na debelo in drobno.

== Ceniki zastoj. == 320 7

V najem se dá takoj že mnogo
let obstoječa

klobučarija

s primernimi prostori. — Natatneje se
izve pri lastnici Ivani Tratar v Št. Vidu
pri Zatični, Dolenjsko. 423 3-3

Naznanilo.

Zarad preselitve trgovine bode od
ponedeljka, 7. maja t. l., naprej pri

G. Grobelniku v Ljubljani

Veliki trg št. 20

vse manufakturno blago

414 6-2

po čudovito znižani ceni

na prodaj.

Lepa prilika za ceni nakup blaga za damske oprave,
sukno za moško obleko in za dečke, perilo, šifon, kotun
in cefir, pregrinjala, tepihe, garniture itd.

Naj nihče ne zamudi ugodne prilike!

POZOR!

Podpisana tvrdka opozoruje svoje p. n. naročnike na to, da gosp. **Fran Zeman**
ni več njen agent, in da tedaj tudi ni več opravičen v njenem imenu stavljati pro-
dajne ponudbe.

Zaloga ostane ravno tista kakor poprej, toraj kdor si želi kak stroj nabaviti, obrne
naj se direktno na tvrdko 428 3-1

Karol Kavšek-a nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino v Ljubljani, Dunajska cesta 18.

Na prodaj je

429 3-1

18 težkih pitanih volov

na graščini Radeljca, pošta Bučka, Dolenjsko.

Vsa luksus-piva izpodrine

najbolje renomirano

dvojno vležano in granatno pivo

iz delniške pivovarne v Budjevicah

ki je na strokovni razstavi v Stuttgartu l. 1897 dobilo **edino prvo**
častno darilo z izrecnim pristavkom „za izborna pivo“. Jako
pohvalna priznanja tukajšnjih in vnanjih p. n. odjemalcev so mnogoštevilno
na blagohoten vpogled na razpolago.

Oddaja se v sodih in v zabojih po 25 steklenic à 1/2 litra po
konkurenčnih cenah.

Dalje 335 20-9

glavno zastopstvo

I. najbolje renomiranega kranjskega valjičnega mlina

Vinko Majdiča v Kranju.

ANTON DITRICH v Ljubljani

Telefon št. 109.

Marije Terezije cesta št. 2.

Telefon št. 109.

Dunajska borza.

Dne 9. maja.

Skupni državni dolg v notah	98-80
Skupni državni dolg v srebru	98-35
Avstrijska zlata renta 4%	117-
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	98-
Ogerska zlata renta 4%	116-95
Ogerska krona renta 4%, 200	92-45
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1776-
Kreditne delnice, 160 gld.	727-50
London vista	242-75
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	118-30

Dne 8. maja.

3-2% državne srečke l. 1851, 250 gld.	169-
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158-25
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	204-25
4% zadolžnice Ruč. lfo re želez. po 200 kron	95-70
Tisne srečke 4%, 100 gld.	138-75
Dunavske vravnave srečke 5%	256-

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108-50
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	95-
Prijoritete obveznice državne železnice	415-
južne železnice 3%	325-50
južne železnice 5%	119-25
dolenjskih železnice 4%	39-50
Kreditne srečke, 100 gld.	400-
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	335-
Avstrijskega rudičnega križa srečke, 10 gld.	42-25
Ogerskega	20-75
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	13-
Rudolftove srečke, 10 gld.	63-50

Salmove srečke, 40 gld.	175-25
St. Genois srečke, 40 gld.	183-
Waldsteinove srečke, 20 gld.	178-
Ljubljanske srečke	49-
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	292-
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6255-
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	797-
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	110-75
Splošna avstrijska stavbiška družba	185-
Montanska družba avstr. plan.	529-
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	436-
Papirnih rubljev 100	255-75

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri zbiranju, pri izrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zbiranje.
Kulanina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“

l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l. Strobelgasse 2.

Pojasnili vseh gospodarskih in finančnih stvarah,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.